

QUÆSTIONES SUPER LIBRUM JUDICUM.

CAPUT PRIMUM.

De servitute populi, et liberatione.

Historia Judicum non parva mysteriorum indicat sacramenta. Primum quod post Josue succedunt Judices sicut et post Christum successerunt Apostoli, et Ecclesiarum rectores, ad gubernandos et regendos fideles, quos ipse ad spem æternæ reppromissionis perducit. Per omnia autem in hoc volumine delicta Judaici populi, et serviitius, clamor quoque eorum et miserationes Dei scribuntur. Nam multis annis pro suis offensis multorum regum servi erant, et iterum conversi liberati sunt. Sed quid est quod sæpe peccantes in manu hostili traduntur, nisi quod nostra peccata, quando delinquimus, vires hostibus præbent? et quando nos facimus malum in conspectu Domini, tunc confortantur adversarii nostri, id est, dæmones spiritualium nequitiarum virtutes; sed iterum, quando convertimur, suscitatur Dominus salvatores et judices, hoc est, principes et doctores, quos ad subsidium Deus mittit eorum, qui ad se toto corde clamaverint, sicut misit Othoniel, qui expugnavit Chusan Rasathaim regem Mesopotamiæ, sicut misit Aod, qui occidit Eglon regem Moab, sicut misit Jahel et Deborah, quæ interfecerunt Sisaram. Quarum historia pro suis mysteriis breviter memoranda est.

CAPUT II.

De Debhora et Jahel.

Debhora propheta, uxor Lapidoth judicabat populum in illo tempore, et sedebat sub palma inter Rama et Bethel in monte Ephraim, ascendebantque ad eam filii Israel in omne iudicium (Judic. iv). Debhora quæ interpretatur *apis, sine loquela*, in prophetiæ forma accipienda est, de qua dicitur: *Quam dulcia faucibus meis eloquia tua (Psal. cxviii).* Consideremus ubi locus prophetiæ describitur. *Sub palma*, inquit. Sub palma sedem habet prophetia, quia quos suis institutionibus erudit, ad palmam supernæ vocationis adducit. Inter med. um autem Roma et inter medium Bethel sedere dicitur prophetia. Rama interpretatur *excelsum*, Bethel *domus Dei*, utique quia nos intra domum Dei positos, non quæ in terra sunt querere docet, sed quæ in cœlis sunt (*Coloss. iii*). *Hæc misit et vocavit ad se Barac (Judic. iv).* Barac interpretatur *coruscatio*. Coruscatio est, quæ habet quidem lucem, sed non permanentem. Ad modicum enim temporis respundet, et desinit. Illic ergo Barac formam gerit prioris populi, qui primo omnium per prophetiam vocatus et invitatus ad audienda eloquia Dei, refusit quidem in legis splendore et brevi tempore coruscavit, sed non diu permansit. Cum ergo dixisset Debhora ad Barac, id est, prophetia ad priorem populum: *Tibi præcepit Dominus Deus Israel, et tu ascende montem Thabor, et accipe decem millia virorum (Ibid.);* respondit Barac ex persona prioris populi ad prophetiam: *Non ascendam, nisi et tu ascenderis mecum. Dixit ad eum Debhora: Ibo tecum, sed non erit p. imatus tuus in via qua incedis, sed in manu mulieris tradetur Sisara (Ibid.).* Et videtur ostendere quia non est apud illum populum primatus, nec permanet apud eum victoriæ palma, sed apud Jahel mulierem, id est, Ecclesiam. Nam Jahel ista alienigena, in cujus manu victoria est facta, figuram tenet Ecclesiæ ex gentibus congregatæ. Jahel enim interpretatur *ascensio*, quia per Ecclesiam ascenditur ad cœlum. «Ista palo Sisaram hostem interfecit,» id est, ligni crucis acumine et virtute diabolum interemit; quod Barac, id est, prior populus per legis præcepta facere non potuit. Sola enim ista per lignum in quo spiritualibus sacramentis credentium salus et fidei hostem affligit; quem deinde mortuum pellibus obteggit, id est,

A inclusum in carnalium cordibus derelinquit. Non enim latent mortifera ipsius nisi in corruptibilitate vitæ viventibus, et peccata mortalia perpetrantibus; qui dum prave viventes segregantur a corpore Christi, efficiunt membra diaboli.

CAPUT III.

De oraculo angeli ad Gedeon.

Traditur deinde populus Israel in manu Madian, pro cuius liberatione loquitur angelus Domini ad Gedeon. Cujus gesta quid significant mystice, demonstrandum est. «Gedeon namque cum sub arbore quercu tritici messem virga cæderet et a paleis frumenta excuteret, angelum vidit, et accepit ab eo oraculum, ut a potestate hostium populum Domini in paupertatem reduceret.» Iste Gedeon nimirum figuram præstabat Christi, qui, sub umbra sacræ crucis, prædestinato Incarnationis futuræ mysterio constitutus, rectitudine iudicii quasi per virgam electionem sanctorum a vitiorum paleis sequestrabat. Illic ergo Gedeon cum audisset ab angelo quod delinquentibus populorum millibus, in uno viro Dominus plebem suam ab hostibus liberaret, protinus hædum coxit, cujus carnes secundum præceptum angeli simul cum azyma supra petram posuit, et jus carniū desuper effudit. Quæ dum angelus virgæ cacumine colligit, statim de petra ignis erupit, atque ita sacrificium Deo quod offerebatur assumptum est. «Quo iudicio declaratum videtur quod petra illa typum habuerit corporis Christi, Paulo attestante: *Petra autem erat Christus (I Cor. x)*. Jam tunc igitur in ministerio declaratum est quia Dominus Jesus in carne sua totius mundi peccata crucifixus aboleret. Nec solum delicta factorum, sed etiam cupiditates purgaret animorum. Caro autem hædi ad culpam facti refertur, jus ad illecebras cupiditatum, sicut scriptum est: *Quia concupivit populus cupiditatem pessimam, et dixerunt: Quis nos cibabit carne (Num. xi)?* Quod igitur extendit angelus virgam, et tetigit petram, de qua ignis exivit: ostendit, quod caro Domini spiritu repleta divino, peccata omnia humanæ conditionis exurit. Unde et Dominus ait: *Ignem veni mittere in terram (Luc. xi)*. Advertit igitur vir doctus et præsaus futurorum superna mysteria, et ideo secundum oracula occidit vitulum, a patre suo idolis deputatum, et ipse septeanem alium vitulum immolavit Deo. Quod factum manifestissime revelavit, post adventum Domini omnia gentilitatis abolenda sacrificia, solumque sacrificium Deo dominicæ passionis pro redemptione nostra, religiose a populis deferendum. Etenim vitulus ille erat in typo Christi, in quo septiformis spiritualium plenitudo virtutum, sicut dixit Isaias, inhabitabat (*Isai. xi*).

CAPUT IV.

De mysterio velleris et arcæ.

«Prævidit ergo mysterium victoriæ Gedeon; et tamen licet fortis et fidus, pleniora adhuc de Domino futuræ victoriæ documenta quærebat, ut una nocte lanæ vellus in area poneret, et esset super illud tantummodo ros, et siccitas super omnem terram; et rursus similiter poneret vellus, et super totam terram ros plueret, et siccitas esset in vellere.» Quærit fortasse aliquis, utrumque quasi incredulus esse videatur, qui frequentibus jam fuerat iudiciis informatus. Absit. Non enim ille ambiguus erat; sed nimirum futura mysteria prævidebat: quæ etiam providus diligentissime explorabat, ut amplius crederet mysterium, dum intellexisset oraculum. Quid ergo velius completum, et area sicca, et postea compluta area sicco vellere, nisi quod primo una

gens Hebræorum, habens gratiæ mysterium, totus orbis hoc habet, illa vacua est? Area enim illa totum orbem terrarum significabat. Denique quando totus orbis infructuoso cultu gentilis superstitionis arebat, tunc erat ros ille cœlestis visitationis in vellere; postea vero quoniam oves quæ perierant domus Israel, quæ sub figura velleris demonstrabantur, fontem aquæ vivæ negaverunt, ros fidei exaruit in pectoribus Judæorum; gratiæque suam imber ille divinus in corda gentium derivavit. Inde est quod nunc fidei rore totus orbis horescit, Judæi vero prophetiis et omnibus charismatibus carent. Nec mirum si perfidiæ subeunt siccitatem, quos Dominus prophetici imbris ubertate privavit dicens: *Mandabo nubibus meis, ne pluant super eam imbrem (Isai. v)*. Idcirco autem illam gentem velleris nomine significavit, vel quia in obauditu eandem pluviam detinebat, quam volebat sibi proposito prædicari, id est, incircumcisus gentibus revelari.

CAPUT V.

De prælio cum trecentis.

Post hanc diligentissimam mysterii explanationem, cum jam contra Madianitas Gedeon dimicare contenderet, et exercitus multitudinem ad bella produceret, divina illi admonitione præceptum est, ut ad fluvium veniens, omnes quos flexis genibus aquas haurire conspiceret, a bellorum conflictu removeret; actumque est ut trecenti viri tantummodo qui stantes manibus aquas hauserunt, remanerent. Cum his Gedeon ad prælium pergit, cosque non armis, sed tubis, lampadibus, et lagenis armavit. Nam, sicut illic scriptum est, « accensas lampades miserunt inter lagunculas, et tubas in dextera, lagenas autem in sinistra tenuerunt, et ad hostes suos cominus venientes, cecinerunt tubis, confregerunt lagunculas, lampades apparuerunt; et hinc tubarum sonitu, illinc lampadam coruscatione territi hostes in fugam conversi sunt. » Quid hoc est quod tale bellum per prophetam ad medium deducitur? An indicare nobis propheta studuit, quod adventum Redemptoris nostri contra diabolum, illa sub Gedeon duce pugnae victoria designavit? Talia enim nimirum acta sunt, quæ, quanto magis usum pugnandi transeunt, tanto amplius a prophetarum mysterio non recedunt. Quis enim nunquam cum lagenis et lampadibus ad prælium venit? Quis contra arma veniens, arma deseruit? Ridicula nobis hæc profecto fuerant si terribilia hostibus non fuissent. Sed victoria ista attestante didicimus, ne parva hæc quæ acta sunt perpendamus. Gedeon itaque ad prælium veniens Redemptoris nostri signat adventum, de quo scriptum est: *Tollite portas, principes, vestras, et elevamini portæ æternales, et introitit rex gloriæ. Quis est iste rex gloriæ? Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio (Psal. xliii)*. Hunc Redemptorem nostrum non solum opere, sed etiam nomine prophetavit. Gedeon namque interpretatur *circumciens in utero*. Dominus enim noster per majestatis potentiam omnia circumplectitur, et tamen per dispensationis gratiam inter uterum Virginis venit. Quid est ergo *circumciens in utero*, nisi quia omnipotens Deus Christus inter uterum vivit per infirmitatis substantiam, et extra mundum per majestatis potentiam? Madian vero interpretatur *de judicio*. Non de vitio repellentis, sed de judicio juste judicantis fuit; et idcirco de judicio vocantur, quia alieni a gratia. Ut enim hostes ejus repellendi essent destruendique, Redemptoris justæ damnationis meritum etiam in vocabulo nominis trahunt; contra hos Gedeon cum trecentis pergit ad prælium. Solet in tricenario numero plenitudo perfectionis intelligi. Quod ergo per interdictum tricenarium numerum designatur, nisi perfecta cognitio Trinitatis? Cum his quippe Dominus noster adversarios fidei destruit, cum his ad prædicationis bellum descendit, qui possunt divina cognoscere, qui sciunt de Trinitate, quæ Deus est, perfecte sentire. Notandum vero est, quia

A iste trecentorum numerus in tau littera continetur, quæ crucis speciem tenet. Cui si super transversam lineam, id quod in cruce eminet, adderetur, non jam crucis species, sed ipsa crux esset. Quia ergo iste trecentorum numerus in tau littera continetur, et per tau litteram, sicut diximus, species crucis ostenditur, non immerito in his trecentis Gedeonem sequentibus illi designati sunt quibus dictum est: *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me (Math. xvi)*. Qui sequentes Dominum tanto verius crucem tollunt, quanto acrius sese edomant, et erga proximos suos charitatis compassione cruciantur. Unde per Ezechielem prophetam dicitur: *Signa tau super fronte virorum gentium et dolentium (Ezech. ix)*. Vel certe in his trecentis, qui in tau littera continentur, hoc exprimitur, quod ferrum hostium crucis ligno superetur. « Ducti itaque sunt ad fluvium, ut aquas biberent; quique flexis genibus hauserunt, a bellica interdictione remoti sunt. » Aquæ namque doctrina sapientiæ designatur. Stantis autem genu, recta operatio designatur. Qui ergo dum aquas bibunt, genu flexisse perhibentur, et a bellorum certamine prohibiti recesserunt, hi sunt qui doctrinam cum rectis operibus non hauriunt. Qui vero doctrinæ fluentia ita hauriunt, ut nequaquam in pravis operibus carnaliter inflectantur, hi Christo duce contra fidei [hostes] ad prælium pergunt. « Vadunt ergo cum tubis, cum lampadibus, cum lagenis; » atque iste, ut diximus, fuit ordo præliandi: « Cecinerunt tubis, intra lagenas autem sunt missæ lampades; contractis vero lagenis, lampades ostensæ sunt, quarum coruscante luce, hostes territi in fugam vertuntur. » Designatur itaque in tubis clamor prædicationis, in lampadibus claritas miraculorum, in lagenis fragilitas corporum. Tales quippe secum dux ad prædicationis prælium duxit, qui, despecta salute corporum, hostes suos moriendo prosternerent, eorumque gladios non armis, sed patientia superarent. Armati enim venerunt sub duce suo ad prælium martyres nostri, sed tubis, sed lagenis, sed lampadibus. Qui somnerunt tubis, dum prædicant; confregerunt lagenas, dum solvenda in passione sua corpora hostilibus gladiis opponunt; resplenderunt lampadibus, dum post solutionem corporis miraculis coruscaverunt. Moxque hostes in fugam versi sunt, quia dum martyrum corpora miraculis coruscare conspiciunt, luce veritatis fracti, quod impugnaverunt crederunt. Cecinerunt ergo tubis, ut lagenæ frangerentur. Lagenæ fractæ sunt, ut lampades apparerent; apparuerunt lampades, ut hostes in fugam verterentur, id est, prædicaverunt martyres, donec eorum corpora in morte solverentur. Corpora eorum in morte soluta sunt, ut miraculis coruscarent; coruscaverunt miraculis, ut hostes suos ex divina luce prosternerent. Et notandum quod steterunt hostes ante lagenas, fugerunt ante lampades, quia nimirum persecutores sanctæ fidei prædicatoribus adhuc in corpore positus resisterunt.

D Post solutionem vero corporum, apparentibus miraculis, in fugam versi sunt, quia, pavore concutiti, a persecutione fidelium cessaverunt. Intuendum est etiam id quod illic scriptum est, quia in dextera tubas, lagenas autem in sinistra tenuerunt. Pro dextera enim habere dicimus quidquid pro magno pensamus, pro sinistra vero quidquid pro nihilo ducimus. Bene ergo illic scriptum est quod in dextera tubas et in sinistra lagenas tenuerunt, quia Christi martyres pro magno habent prædicationis gratiam, corporum vero utilitatem pro minimo. Quisquis enim corporis utilitatem plus facit quam gratiam prædicationis, in sinistram tubam atque in dextera lagenam tenet. Si enim priori loco gratia prædicationis accenditur, et posteriori utilitas corporis, certum est quia dextris tubæ, et sinistris lagenæ tenentur.

CAPUT VI.

De Abimelech.

« Moritur Gedeon et relinquit septuaginta filios ; et unum nomine Abimelech, natum ex concubina, qui conduxit sibi viros vagos, et abierunt post illum, et intravit in domum patris sui, et occidit fratres suos septuaginta viros, super lapidem unum, et remansit Jonatham junior, quoniam absconsus erat. » etc. Hoc factum si nihil propheticum indicaret, quid opus erat ut magnopere scriberetur utrum Gedeon septuaginta filios et multas uxores habuisset, sed et concubinam, de qua unum et malum filium suscepisset ? Et quod cum turpe factum sit, tunc etiam turpius esset, si hæc posteris ad exemplum in divinis scripta viderentur, nisi magnæ alicujus rei imaginem earum rerum gesta per typos et figuras ostenderent. Gedeon igitur, ut superius dictum est, typum Domini prætendebat. Plurimæ uxores ejus multæ sunt nationes, quæ per fidem Christo adhæserunt. Septuaginta filii ejus septuaginta linguæ sunt in hoc mundo diffusæ, in quibus per fidem filios sibi generaturus erat. Concubinam in hoc loco Synagogam vocat, quæ in novissimis temporibus Antichristo creditura est, de qua Joannes in Apocalypsi ait : *Qui dicunt se Judæos esse et non sunt, sed sunt Synagoga Satana* (Apoc. 11). De qua ultimis temporibus nequissimus filius, id est, Antichristus est generandus. Eritque filius ancillæ, id est, Synagogæ illius peccatricis, *quia qui peccatum, inquit, facit, servus est peccati* (Joan. viii). Hic, inquam, congregatis sibi impiis, sicut Abimelech fecit, regnum improbe usurpabit. Interfectisque nobilibus filiis, id est, his qui, ex diversis nationibus et linguis in Christum crederent, a Deo sunt generati, inducturus est persecutionem, ut pene omnes sanctos interficiat. « Sed super septuaginta, inquit, fuit junior filius, ex nobili matrimonio, qui se absconderat; hic ascendit in verticem montis Garizim, et exclamavit voce magna ad populum Sichimorum, componens eis parabolam. » Hic ergo junior filius, qui fugit ut gladium inimici evaderet, figura est residui populi Israel, prædicante Elia extremis temporibus credituri, et Antichristi gladium evasuri. « Ascendit, inquit, iste in verticem montis Garizim. » Sed cur montem ascendit ? Quia nec prophetare, nec persecutionem Antichristi quisquam evadere potest, nisi prius in montem benedictionis, id est, in sublimitatem fidei ac virtutum ascenderit. Hic est enim mons Garizim, qui a Moysse in benedictione deputatur. « Itaque cum ascendisset, elevata voce clamavit et dixit : Audite me, viri Sichem. Jerunt ligna, ut ungerent super se regem, dixeruntque olivæ : Impera nobis. Quæ respondit : Nunquid possum amittere pinguedinem meam, qua dii utuntur et homines, et venire ut inter ligna promovear ? Dixeruntque ligna ad arborem ficum : Veni, et super nos accipe regnum. Quæ respondit eis : Nunquid possum deserere dulcedinem meam, fructusque suavissimos, et ire ut inter cætera ligna commovear ? Locuta sunt quoque ligna ad vitem : Veni et impera nobis. Quæ respondit : Nunquid possum deserere vinum meum, quod lætificat Deum et homines, et inter cætera ligna commoveri (Judic. ix) ? Cum ergo repudiata fuissent ligna silvæ ab olivæ, et ficu et vite, venerunt ad rhamnum, ut eum sibi facerent regem. » Sed prius videamus cur olivæ, ficus et vitis, super ligna regnare noluerunt. Ligna quippe silvæ homines esse vanos et vagos æterno incendio præparatos. His ergo merito noluit nec olivæ nec ficus regnare, nec vitis, quia minime merebantur. Olivæ enim gratiam Spiritus sancti, et unctionem pacis significat; ficus autem sacræ legis imaginem habet, sicut in Evangelio scriptum est : *Quidam paterfamilias in vinea sua plantavit ficum* (Luc. xiii). Quis paterfamilias nisi Deus, qui familiæ suæ, id est, omnium credentium pater est ? *Plantavit ergo vineam, id est populum, quia vineam ex Ægypto transtulisti* (Psal. lxxix). In hac vinea plantavit

A ficum, hoc est in populo suo posuit legem. Quæ lex primitivum populum, sicut ficus grossos aridas et inutilis dejecit in terram, et postea alios fructus generavit, id est, populum Christianorum, quem ad debitam evangelicæ disciplinæ maturitatem et suavissimam pinguedinem Christi, cum gloria et honore perduxit. « Sed vitis, inquit, noluit regnare in eis. » Vitem autem Salvatoris nostri typum habere manifestum est, sicut in Evangelio ait : *Ego sum vitis vera* (Joan. xv). Igitur quia jam in reprobum sensum, sicut Apostolus dixit (Rom. 1), futurus est populus ille, qui Antichristo est serviturus, quem ligna silvæ appellat, et necesse est ut credat mendacio, id est Antichristo, quia veritati Christo noluit credere ; ideo et a regio vitis, id est, Christi, et ab olivæ, id est Spiritus sancti gratia, et ficu, id est, divinæ legis dulcedine, reprobatus venit ad rhamnum. Rhamnus enim genus rubi est, quam vulgo senticem ursinam appellant, asperum nimis et spinosum, per quod merito typus Antichristi significatur, qui omni asperitate et efferitate humanum genus est vastaturus. « Sed exiit, inquit, ignis de rhamno, id est, iniquitas de Antichristo, et omnes qui in eo confluent cum ipso pariter devorabit. »

CAPUT VII.

De Jephthe et filia ejus.

« Adjecerunt deinde filii Israel deservire Baalim, et diis alienis, tradunturque in manus filiorum Ammon ; tunc Jephthe Galaadites, fugiens a facie fratrum suorum, constituit in principem ob pugnam filiorum Ammon ; qui rediens post triumphum immolavit filiam, quæ sibi post victoriam prima occurrebat. Sic enim votum sponderat, ut quidquid sibi revertenti occurreret, Domino immolaret. » Quis ergo in Jephthe prænuntiabatur nisi Dominus Jesus Christus Salvator noster ? Qui faciem fratrum suorum, id est, Judæorum fugiens, in gentibus principatum accepit, quia omnia humanæ salutis sacramenta quæ juravit explevit ; et quasi filiam, ita carnem propriam pro salute Israelis Domino obtulit. Jurasse enim Patrem, ac vovisse Unigenitum legitimus, Psalmista dicente : *Sicut juravit Domino, votum vovi Deo Jacob* (Psal. cxxxii), scilicet ut juramentum religionis in carnis suæ passione pro salute generis humani expleret. Hæc secundum Testamentorum historiam, ita per Christum acta videtur pro religione, quam juraverat esse complendam. Post mortem Jephthe traditur in manus allophylorum, nasciturque Samson, qui liberet Israel.

CAPUT VIII.

De Samson et actibus ejus.

Samson autem quondam Domini Nazaræus, habet quidem typum Christi : primum quod ab angelo nativi a ejus annuntiator, deinceps quoniam Nazaræus dicitur, et ipse liberavit Israel de hostibus. Postremo quod templum illorum subvertit, et perierunt multa millia hominum, qui illum illuserant. Nativitas istius Samson, quæ per angelum nuntiatur, similitudinem habet primum prophetarum, qui nativitatem Domini secundum carnem annuntiaverunt ; deinceps eam angeli, qui ad Mariam loquuntur, dicens : *Maria, invenisti gratiam ante conspectum Domini, et accepisti in utero, et paries filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel. Hic enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum* (Luc. 1). Samson autem interpretatur sol. Sed quia et Redemptor noster sol appellatur, audi ipsum Dominum Jesum per prophetam eo nomine vocitari : *Orietur vobis sol justitiæ, et sanitas in pennis ejus* (Malach. iv). Vere enim hic sol justitiæ est qui omnium credentium mentes cœlesti munimine clarificat : hic vere Nazaræus est, et sanctus Dei, cujus in similitudinem ille Nazaræus est nuncupatus. Iste ergo, cum tenderet ad mysterium nuptiarum, leo rugiens occurrit ei. Sed quis primum erat in Samson obvium leonem necans, cum petendæ uxoris causa ad alienigenas tenderet, nisi Christi

atus, qui, Ecclesiam vocaturus ex gentibus, vincens A diabolum, dicit: *Gaudete, quia ego vici mundum* (Joan. xvi)? Quid sibi vult ex ore ejusdem leonis occisi favus mellis extractus, nisi quia ut conspicimus leges ipsas terreni regni, quæ adversus Christum fremuerunt, nunc jam, perempta feritate, dulcedini evangelicæ prædicandæ etiam munimina præbent? Item quid in sænetipso expressit quod paucos quidem dum viveret interemit, destructo autem templo, hostes multos cum moreretur occidit? Quia nimirum Dominus ab elatione infidelitatis paucos cum viveret, plures vero cum templum sui corporis solveretur, extinxit, atque elatos ex gentibus, quos vivendo sustinuit, simul omnes moriendo prostravit. Jam reliqua ejus quod ei mulier subdola caput raserit, et allophylis illudendum tradiderit, quod captivatus, quod cæcatus, quod ad molam deputatus est, in his non Christus, sed illi figurantur qui solo tantummodo in Ecclesia Christi nomine gloriantur, et malis acti-

bus jugiter implicantur. Vir enim sensus rationalis intelligitur, caro autem quasi in typo mulieris accipitur. Si enim mulieri, id est, carni nostræ blandiente libidine, vel reliquis malis operibus consenserimus, gratiam spiritus, quæ Nazaræi crine significatur, nudati exspoliamur atque decipimur. Ita enim superbis et peccatoribus violata Christi gratia sicut Samson incisa coma diabolum illudit. Sed quid est quod Samson ille ab allophylis captus, postquam oculos perdidit, ad molam deputatus est? Quia nimirum maligni spiritus, postquam tentationum stimulis intus aciem contemplationis effodiunt, foris hominem in circuitu laborum mittunt. Quod si aliquando idem homo agendo poenitentiam redeat, illi velut coma reducitur, id est, gratia reflorescente, reparatur ad salutem. Deinde, cupiditatis ac luxuriæ subversis columnis, victores hostes dejicit, et reparato certamine in finem fortissime de dæmonibus triumphabit.

QUÆSTIONES SUPER LIBRUM RUTH.

Videamus nunc de Ruth; habet enim ista typum Ecclesie: primum quod alienigena est ex populo gentili; quæ, relicta patria et omnibus quæ illius erant, vadit in terram Israel: et cum prohiberet illam socrus sua pergere secum, perseverabat dicens: *Quocumque perrexeris pergam. Populus tuus, populus meus: et Deus tuus, Deus meus. Quæ te morientem terra susceperit, in ea moriar. Quæ uxor sine dubio typum in illa sui-se Ecclesia manifestat. Sic enim Ecclesia ex gentibus ad Dominum convocata, relicta patria sua, quod est idololatria, et omnia universa conversatione terrena, proficitur Dominum Deum suum esse in quem sancti crediderunt, et illuc se ituram ubi caro Christi post passionem ascendit, et ob ejus nomen in hoc sæculo pati usque ad mortem, et cum sanctorum populo, patriarchis scilicet, prophetis, consociandam. De quorum societate quod sanctis ex stirpe Abraham venientibus consociaretur, Moyses in cantico ostendit dicens: *Lætamini, gentes, cum plebe ejus. Id est, vos qui ex gentibus estis credituri, cum illis qui primi electi sunt æterna lætitia exsultate. Ingressa autem Ruth cum socru sua in terram Israel, ob merita obsequiorum suorum providetur, ut homini conjungeretur ex Abraham stirpe venienti, et primum quidem huic quem ipsa propinquum magis esse credebatur: qui negat se posse illi nubere offertur; et recedente illo per testimonium decem majorum, Booz illi conjungitur, et ab ipsis decem senioribus benedicitur, quia prior ipse ex cognatis constitetur se eidem nubere posse. Hoc loco Joannis Baptistæ figuram ostendi existimamus, quia cum ipse apostolo Christus pararetur, et interrogaretur quis esset, non negavit, sed confessus est dicens, Christum se non esse* (Joan. 1, 20). Et perseverantibus his qui missi erant, et inquirentibus quis esset,*

B respondit: *Ego sum vox clamantis in deserto* (Ibid. 25). Novissime etiam constitetur de Domino ipse dicens: *Qui habet sponsam, sponsus est* (Joan. iii, 29). Se autem amicum sponsi manifestat, cum adjecto: *Amicus autem sponsi est qui stat, et audit eum, et lætatur propter vocem sponsi* (Ibid.). Hunc ergo Christum existimabant, quia Christum in die visitationis suæ venisse non intelligebant. Est quippe Ecclesie sponsus, qui prophetis vocibus est ante promissus, sed sicut ille propinquus negavit, et postea Ruth jungitur Booz: ita Christus, qui vere sponsus Ecclesie est, quem prophetarum omnium oracula cecinerant, dignatus est Ecclesiam assumere et ex omnibus gentibus per totum orbem terrarum Deo Patri innumeros populos offerre. Quod vero exalceat se cognatus ille, veterum consuetudo erat, ut si sponsam sponsus repudiare vellet, discalcearetur ille, et hoc esset signum repudii. Proinde exalceari jubetur, ne ad Ecclesiam quasi sponsus calceatus accederet. Hoc enim Christo servabatur, qui verus sponsus erat. *Decem autem majorum natu benedictio*: hoc ostendit in nomine Jesu omnes esse gentes salvandas ac benedicendas. Iota enim apud Græcos decem significat. Quæ prima littera nomen Domini Jesu summopere scribit. Quæ res: ut diximus, omnes gentes per ipsum salvandas ac benedicendas esse demonstrat. Nec dubitet ergo quisquam hæc ut dicta sunt credere cum videat universa, et ab initio figuris antecedentibus præcurrens, et per adventum Domini manifeste adimpleta sic esse, et quæ supersunt hoc modo perficienda in veritate, consonantibus omnibus et vocibus et figuris sacrarum Scripturarum: quæ adimplevit is qui pollicitus est per Filium suum Jesum Christum Dominum, Regem et Salvatorem nostrum, cum quo est illi gloria et honor in sæcula sæculorum. Amen.

QUÆSTIONES SUPER REGUM LIBROS.

IN PRIMUM LIBRUM.

CAPUT PRIMUM.

De nativitate Samuelis.

Post librum Judicum sequitur liber Regum. Et aspice tempora. Primo iudicium, postea regum; sicut erit primo iudicium, deinde regnum. In quibus quip-

D pe temporibus multis et variis modis sacramenta Christi et Ecclesie revelantur. Nam ab ipso exordio regum commutatum sacerdotium in Samuele reprobatum Heli: et commutatum regnum in David, reprobatum Saule, exclamavit prænuntiari novum sacerdotium novumque regnum, reprobatum veteri quod uni-